

Adéu al 'cas Naseiro'

El telèfon indiscret

Les cintes que la policia va gravar i que van destapar el *cas Naseiro* no són vàlides com a prova segons el Tribunal Suprem. Però, sense validesa jurídica, les converses gravades encara parlen de comissions, de suborns, i de tota mena d'irregularitats.

Palop reapareix després dels interrogatoris. Ara, tot el que va dir assistit per un lletrat i amb plenes garanties jurídiques no serveix de res.

ARXIU

Tot va començar el dilluns 9 d'abril de 1990, era Setmana Santa. El jutge Manglano, titular del Jutjat d'Instrucció número dos de València, va ordenar la detenció de Salvador Palop, Rosendo Naseiro, Jose Balaguer, Luis Janini, Carlos Bonet i Luis Latorre. Manglano havia decidit prendre aquesta mesura a causa de les converses que havia pogut escoltar en el telèfon de Rafael Palop, germà de Salvador, que estava intervengut per un presumpte delictes de tràfic de drogues. Tot apuntava a un cas de suborn i cobrament de comissions per la concessió d'obres públiques. El jutge no pensava realitzar cap detenció tan aviat però va detectar en una de les converses que Eduardo Finch,

director del Banc Popular Industrial, havia alertat Palop que els seus comptes bancaris eren investigats. No li va quedar una altra opció.

Aviat va acompanyar els acusats la figura d'Àngel Sanchis Perales, ex-tresorer del PP, i el cas es va convertir en el més seguit per la premsa de tot l'Estat espanyol. A la vegada, els sectors conservadors obrien un debat per posar en qüestió l'actuació del jutge i desviar l'atenció de les greus acusacions que queien damunt els inculpats. A la fi, aquest s'ha convertit en el protagonista de l'afer i ha acabat per soterrar el veritable *cas Naseiro*. El passat dijous, la Sala Segona del Tribunal Suprem decidia la nul·litat de les cintes enregistrades per la brigada d'estupefaents

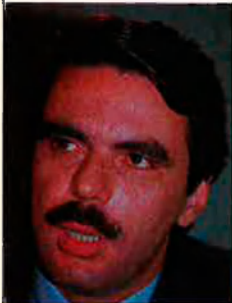
de la ciutat de València dos anys enrere, que constituïen la principal prova acusadora del *cas Naseiro*. S'acabava així un procés que va posar contra les cordes a tota la cúpula del Partit Popular.

Tot i que el judici continua, sense les converses gravades per la policia és impossible mantenir les acusacions i, com el *cas Guerra*, Filesa o Ibercorp, Naseiro es convertirà ben aviat en un nom oblidat. No obstant això, l'afer ha posat en qüestió aspectes tan fonamentals del sistema democràtic com el finançament dels partits, l'adjudicació de les obres públiques o l'equanimitat del sistema judicial espanyol. El diccionari elaborat per EL TEMPS sintetitza les claus del cas que no va arribar a ser-ho.

Diccionari del 'cas Naseiro'

Acusació: A més del ministeri fiscal, van comparèixer com a acusació popular UPV i IU.

Acusats: Després de les primeres investigacions, van quedar com a acusats, Àngel Sanchis Perales, Rosendo Naseiro, Salvador Palop i José Balaguer.

Aznar José M.: El líder del Partit Popular acabava de ser nomenat president del partit quan es van fer les detencions. Negant totes les acusacions, mai va exculpar els processats i es va declarar responsable tan sols de la seua innocència.

Balaguer, José: President del grup d'empreses Electronic Traffic SA, ETRA. Va fer fortuna després d'abandonar un treball en la funerària del seu poble, quan va muntar un taller amb el seu germà.

Bon amic de Miquel Ramon Izquierdo, la seua ascensió professional coincideix amb el període de l'actual president d'UV al front de l'ajuntament franquista. Se li acusava d'haver demanat a Salvador Palop que intercedira per ell en el concurs per a l'adjudicació de l'obra d'enllumenament del barri de Fuencarral-el Prado, de Madrid.

Bandrés, Juan Mari: El secretari general d'Euzko Esquerra va actuar com a advocat de la Unitat del Poble Valencià. Tot i reconèixer els defectes de forma de l'actuació del jutge Manglano va posar

l'emfasi en la importància del procés per a la significació de la democràcia i en la impunitat que poden tenir els qui poden aconseguir bons advocats per la deficient actuació de la justícia espanyola.

Bonet, Carlos: Delegat de l'empresa Huarte a València. En les cintes parlava amb Palop i li demanava que desblocara la llicència d'obres del poliesportiu del carrer Doctor Lluch de València. Parla de quantitats entre 2 i 25 milions i de celebrar l'èxit de l'operació amb "una mariscada i uns polvos".

Borrell, Josep: El ministre d'Obres Públiques va mantenir una reunió amb les principals empreses constructors per demanar-los que no pagaren comissions per a la concessió d'obres. Bandrés va demanar

que declarara en el procés les dades que tenia sobre aquesta pràctica il·legal, però el tribunal va denegar la petició.

Cintes: La precària situació de la policia espanyola -va complicar encara més el cas. Les cintes *master* que van servir per a enregistrar les converses de Palop amb la resta d'inculpatos han estat

reutilitzades i ara només es conserven còpies que hauran de ser destruïdes per ordre del Tribunal. La policia ha manifestat que no disposa de suficients cintes *master* per a tots els casos i ha de reutilitzar les que té.

Delicte: Es tracta de suborn, en grau de frustració per al ministeri fiscal i consumat per als acusadors populars. Els acusats influïren perquè una determinada obra fóra adjudicada a una empresa en concret a la qual, després, cobrarien un percentatge dels beneficis. Una part d'aquest percentatge aniria a finançar el Partit Popular.

Filtracions: Les converses entre els acusats, que van ser gravades per la policia, van aparèixer en diversos mitjans de comunicació. Va quedar així clar que algú havia trencat el secret sumarial i les acusacions van caure en el màxim responsable, el jutge Manglano. Per altra banda, com és habitual, les decisions del

tribunal suprem també van ser filtrades a diversos mitjans abans que els implicats les conegueren.

Finançament (de partits): La legislació espanyola continua buida respecte a un dels temes més polèmiques de les últimes legislatures. A hores d'ara és impossible saber de quina manera els partits obtenen els diners necessaris per a les campanyes i les seues infraestructures ja que és evident que els grans partits gasten molt més que el que obtenen amb subvencions estatals o autonòmiques.

Finch, Eduardo: Director del Banc Popular Industrial de València. Va comunicar a la família de Palop que el jutjat investigava els seus comptes corrents i els va alertar així de la investigació que es duia en curs.

Fraga, Manuel: L'actual president de la Xunta de Galícia acabava de deixar el càrrec de president del PP. Tant Naseiro com Sanchis Perales eren homes de la seua màxima confiança. En les cintes

es parlava d'una quantitat de 300 milions que hauria anat a sufragar la campanya del PP en les eleccions gallegues.

Gamboa, Ruben: Nom del pretès cap d'una xarxa de narcotraficants actualment reclòs a la presó de Ciudad Real. Podria haver estat un contacte de Rafael Palop per efectuar operacions de venda de droga. En una de les cintes, Salvador el saluda amigablement amb un "¿Qué tal Gamboa?" i parla amb ell en absència del seu germà.

Janini, Luis: Delegat de Dragados y Construcciones a València. Va mantenir reunions amb Palop perquè solucionara el tema de l'avinguda de França, on la constructora controla el 20% dels terrenys.

Latorre, Luis: Arquitecte municipal de Cullera que va ser detingut pel jutge Manglano entre els primers acusats. Aviat es va saber que hi havia un error i que no era ell l'arquitecte que apareixia en les cintes.

El degà dels jutges valencians, José M. Tomàs, a la dreta, ha donat suport en tot moment a l'actuació del jutge Manglano.

ARXIU

Manglano, Luis: Jutge encarregat de començar el cas amb el manament de les escoltes telefòniques i de realitzar la detenció i els interrogatoris dels encausats. D'acord amb la llei

els va atorgar un advocat d'ofici i no els va deixar triar el seu propi assessor. De caràcter progressista i crític, Manglano va ser aviat perseguit i atacat per part de la premsa més conservadora. El jutge es va defensar dient que la seua actuació era l'única cosa que podia fer per arribar al fons de la qüestió. Actualment és magistrat de la Audiència Provincial de València i no vol ni sentir parlar del cas Naseiro.

Narcotràfic: La investigació del cas Naseiro va començar per un presumpte delicte de narcotràfic. La brigada d'estupefants de València sospitava que Rafael Palop és un element d'una de les xarxes de narcotraficants que operen al País Valencià. Per això va demanar permís al jutge i va intervenir el seu telèfon, que resulta ser utilitzat també pel seu germà. A partir d'aquí comença el cas Naseiro.

Naseiro, Rosendo: Responsable de les finances del PP fins que va esclatar l'escàndol, a què ha donat nom. Del mateix poble que Manuel Fraga,

Villalba, era de de la seua total confiança. D'aprenent de tintorer va passar a controlar diverses empreses de transport i es va traslladar a viure a Alacant, on va ser responsable del PP. Després d'haver estat oblidat pel partit, ara es planteja el retorn.

PP: El Partit Popular va abandonar ràpidament els membres esguitats per l'afer. "No és un cas del partit, sinó d'algunes persones particulars" va dir Pedro Agramunt. Després d'haver votat que no a la llei que obligava a permetre l'elecció d'advocat en casos com aquest, els seus líders han manifestat moltes voltes que no es podia permetre que el jutge Manglano assignara advocats d'ofici als encausats.

Palop, Rafael: Advocat penalista. Se l'acusa de tràfic de drogues. El passat dia 5 va ser detingut per les acusacions d'un narco penedit que el relaciona amb el clan Gamboa.

Palop, Salvador: Regidor del partit Popular a l'Ajuntament de València quan comença el cas. En les converses utilitza un llenguatge vulgar i desqualifica fins i tot dirigents del seu partit. Sense cap càrrec polític no té cap suport per part del

partit.

Paralelisme: Cas Guerra, repercussions sobre el PSOE, final sense cap condemna

ni transcendència. Cas Naseiro, repercussions sobre el PP, final sense cap condemna ni transcendència.

Pedrol Rius, Antoni: El degà dels advocats espanyols va comparèixer en la sala del judici al Tribunal Suprem amb la seua toga per "manifestar-se" contra l'actuació del jutge Manglano que no va deixar triar advocat als encausats. Aquesta actuació va ser perfectament legal segons ha manifestat el mateix tribunal.

Percentatges: Entre el 2 i el 4% del pressupost total de les obres públiques va a parar a comissions per a polítics segons Juan Mari Bandrés, qui també ha afegit que el 90% dels processos judicials contenen més irregularitats que aquest.

Sanchis Perales, Àngel: Va ser el màxim

responsable de les finances del PP abans que Naseiro ocupara el seu lloc. Ha arribat a ser president de 37 societats. Va ser ambaixador de Grenada a Portugal quan l'illa estava governada pel dictador

feixista E. Gairy. Es va veure implicat en un cas de frau quan es va descobrir que a les seues gasolineres el fuel es barrejava amb altres productes. No va arribar a ser detingut ni interrogat perquè era diputat pel PP. Va abandonar el partit però no l'escó quan va començar el cas. Ara es planteja tornar al PP i amenaça d'actuar contra el jutge Manglano.

Telèfon: El telèfon de Rafael Palop i les escoltes efectuades per la policia són la clau de tot el cas. La família Palop comparteix el mateix número de telèfon amb el despatx de Rafael per tal d'"estalviar diners". Aquesta circumstància va fer esclatar el cas. Les escoltes van ser ordenades pel jutge però aquest no les va vigilar constantment i en exclusiva tal com diu la llei.

La situació del sistema judicial espanyol impossibilita que un jutge pugui dedicar-se només a seguir una punxada telefònica i impossibilita així, en la pràctica, la validesa jurídica d'aquest procediment. No obstant això, aquestes garanties no s'havien demanat mai en casos de narcotràfic o terrorisme.

Jordi Sebastià